

NÆRINGSLIVETS SIKKERHETSORGANISASJON

Årsrapport 2011

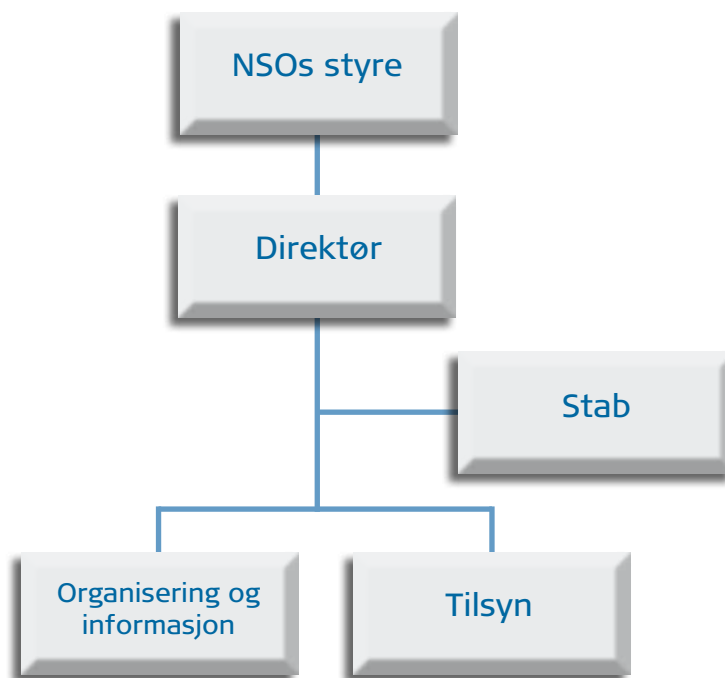
NÆRINGSLIVETS SIKKERHETSORGANISASJON

INNHold

STYRETS RAPPORT	5
DIREKTØRENS REDEGJØRELSE	10
NSOs VIRKSOMHET I 2011	12
KONTROLLVIRKSOMHETEN	14
BEREDSKAPSRÅDGIVNING	17

Slik er NSO organisert

NSO rapporterer til DSB og NHO

Styrets rapport

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon (NSO) ble etablert som Industriforbundets Luftværnkontor av Norges Industriforbund i 1938. Formålet var å organisere egenbeskyttelsestiltak (industrivern) for virksomhetene i tilfelle den usikre situasjonen i Europa skulle resultere i krigshandlinger, spesielt i form av luftangrep, mot Norge og norske virksomheter.

I dag er virksomhetenes industrivern i hovedsak innrettet på å håndtere ulykker og andre uønskede hendelser som en del av virksomhetens totale HMS-arbeid. NSOs oppgaver er å organisere og føre tilsyn med egenbeskyttelsen (industrivernet) ved industri- og håndverksbedrifter og andre virksomheter etter særskilt vurdering. NSO er også tilsynsmyndighet etter internkontrollforskriften og storulykkeforskriften.

Det administrative ansvar for NSO er tillagt Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO), mens myndighetsutøvelsen til NSO er forankret i Justisdepartementet gjennom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Styret i 2011

Det er Næringslivets Hovedorganisasjon som oppnevner styret i NSO. Styret hadde følgende sammensetning i 2011:

Styreleder:

Leif Hellebø, direktør, Norsk Hydro ASA

Nestleder:

Linda L. Aase, Senior Vice President,
Seismic & Subsea – Marine Operations, Rolls Royce Marine AS

Styremedlemmer:

Trond Joranger, HSEQ Manager Dynea Europe & South America, Dynea AS
Trygve Østmo, direktør, Norsk Industri
Knut Eckhoff, fabrikkdirektør, Lilleborg AS

Varamedlemmer:

Karin Loftsgaard, HMS-sjef, Xellia Pharmaceuticals AS
Øystein S. Lohne, sikkerhetssjef, Xstrata Nikkelverk AS
Wenche Elisabeth Olsen, fabrikkssjef, SiC Processing AS

Styrets møter

Styret hadde fem møter i 2011 samt et eget kontaktmøte med Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

Styret har jevnlig behandlet oppfølgingen av virksomhetsplanen for 2011 og forventningsbrevet fra DSB som fastlegger hovedmålene for den faglige virksomheten.

I tillegg til ordinære styresaker som HMS i administrasjonen, personellressurser, regnskap og budsjettoppfølging, har styret vært særlig opptatt av

- arbeidet med ny beredskapsforskrift etter oppdrag fra Justisdepartementet,
- status for industrivern, industrivernrapporten,
- tilsyn; NSOs arbeid med å kontrollere egenbeskyttelsen,
- NSOs arbeid med å organisere egenbeskyttelsen; hvordan kontakten med den enkelte virksomhet ivaretas,
- tiltak for å støtte virksomhetenes sikkerhetsarbeid, bl.a. kurs- og seminartilbud, skjema og sjekklister m.v,
- informasjonsvirksomheten; bladet Sikkerhet, nettsted og nyhetsbrev,
- å avklare innholdet i myndighetsoppdraget, *organisere og føre tilsyn med*,
- samarbeid med de andre HMS-etatene.

Helse, miljø og sikkerhet i NSO

Det ble ikke registrert arbeidsrelaterte ulykker eller sykdom i NSO i 2011.

Sykefraværet var på 2.1 prosent.

I 2011 gjennomførte bedriftshelsetjenesten en kombinert arbeids- og helseundersøkelse basert på individuelle samtaler. Det ble ikke rapportert saker som krevde oppfølging.

Det følger noe reising med NSOs aktiviteter, men organisasjonen forurensrer ikke det ytre miljøet utover det som følger av slik virksomhet. Administrasjonen benytter miljøvennlig papir og har etablert kilde- sortering av avfall.

I styret er det fire menn og en kvinne, i administrasjonen syv menn og fem kvinner.

Status for industrivern

Pr. 31. desember 2011 var det 916 industrivernpliktige virksomheter. 19 av disse var nye, mens det var 49 i avgang.

Ved utgangen av året var det følgende fordeling etter beredskapsklasse:

Beredskapsklasse	Antall virksomheter
I	34
II	409
III	413
IV	60

Industrivernrapporten for 2011 viste at 9 av 10 virksomheter hadde en handlingsplan for drift av industrivernet. Like mange prosent hadde utarbeidet en beredskapsplan for sin virksomhet. På spørsmål om samtlige innsatspersonell hadde øvet i samsvar med minimumskravene, svarte 3 av 4 bekreftende.

Øvelse er en kritisk faktor i forhold til evnen til rask og målrettet innsats. 75 %, 122 virksomheter, oppgir at de ikke har øvet alt personell i hht. minstekravet. Ut fra tidligere erfaringer kan flere av de 122 virksomhetene som oppgir manglende øvelser, ha mindre avvik i forhold til minstekravet.

Pr. 31.12.2011 var det registrert 2093 innsatsledere og 11907 innsatsmannskaper med tilfredsstillende opplæring.

Av i alt 916 virksomheter hadde 417 forsterket industrivernet sitt. Antall virksomheter med forsterkninger var fordelt slik:

229 med forsterket førstehjelp

281 med forsterket brannvern

168 med røykdykkere

134 med kjemikalievern

52 med kjemikaliedykkere

Virksomhetenes industrivern gjennomførte til sammen 1220 innsatser i 2011. Dette var innsatser hvor deler av eller hele beredkapsorganisasjonen ble kalt ut til reelle hendelser i egen virksomhet. Tilsvarende tall for 2010 var 1341.

Fylkesvis har Rogaland flest industrivernpliktige virksomheter, men det er virksomhetene i Hordaland som har flest beredskapspersonell.

Tilsyn

NSO innhenter årlig en statusrapport fra de industrivernpliktige virksomhetene. Industrivernrapporten gir en god oversikt over hvordan tilstanden er for industrivernberedskapen og benyttes til planlegging av stedlig tilsyn. Samtlige virksomheter leverte industrivernrapporten i 2011.

I 2011 gjennomførte NSO på stedet-tilsyn i 57 industrivernpliktige virksomheter (134 i 2010). Tilsynene varierte fra korte punktsjekker til revisjoner over flere dager. Etter alle NSO-tilsyn får virksomheten en skriftlig rapport hvor eventuelle feil og mangler blir påpekt med frist for å korrigere. I rapporten kommenterer NSO også andre funn som ikke representerer brudd på regelverket, men som kan gi virksomheten en bedre HMS-standard.

Nedgangen i antall tilsyn skyldtes i hovedsak klargjøring for ny forskrift gjennom å forberede ulike typer opplæring og hjelpemidler til bruk under kommende tilsyn.

På stedet-tilsyn i 2011 bekreftet funn fra tidligere år om at virksomhetene sliter spesielt med å gjennomføre tilstrekkelig antall øvelser. Styret er opptatt av at øvelser og opplæring også følges opp fremover.

Veiledning – informasjon

Styret mener det er viktig å gi virksomhetene veiledning i hvordan reglene for industrivern skal forstås og hva det innebærer for den enkelte virksomhet. Det er i hovedsak gjennom telefon- og e-posthenvendelser slik veiledning skjer, men NSO har også gjennomført på stedet-veiledning ute i virksomhetene.

Bladet Sikkerhet og NSOs nettsted formidler både faglige nyheter, veiledning i forståelse av regelverket og motivasjon for beredskap.

Nettstedet www.nso.no ble jevnlig oppdatert med beredskapsfaglige nyheter. Ved utløpet av 2011 var det ca. 3600 abonnenter på NSOs nyhetsbrev.

Bladet Sikkerhet kom med seks utgivelser i 2011. Fire av de seks utgivelsene hadde hovedsaklig beredskapsfaglige tema mens to hadde fokus på security-utfordringer. Gjennomsnittlig opplag var 4300.

Ny beredskapsforskrift

På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet har Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og NSO utarbeidet en felles forskrift for egenberedskap i virksomheter.

Den nye beredskapsforskriften skulle hjemles i to lover som forvaltes av Justisdepartementet, det vil si brannvernlovgivningen og sivilbeskyttelsesloven. Underveis i arbeidet ble dette endret til bare å hjemles i sivilbeskyttelsesloven.

Allerede fra oppstarten av forskriftsarbeidet ønsket styret i NSO at også beredskapskrav hjemlet i annet regelverk skulle innarbeides, slik at virksomhetene opplevde mindre dobbeltregulering, bedre ressursutnyttelse og et lettere tilgjengelig regelverk. Dette ønsket er ikke blitt imøtekommet.

Underveis i arbeidet med forskriften har styret vært spesielt opptatt av,

- utformingen av forskriftsteksten, slik at den er lett å forstå,
- at virksomhetene lett kan avgjøre om de er omfattet av forskriften eller ikke,
- hvordan virksomhetene på en enkel måte kan finne frem til egne krav.

Forskrift om industrivern ble fastsatt 20.12.2012 av DSB.

Gjennom det nye regelverket som i stor grad er funksjonsbasert, vil den enkelte virksomhet ha et selvstendig ansvar for at beredskapen er tilpasset egne uønskede hendelser. Forskriften åpner for lokal tilpasning i større grad enn tidligere, men krever samtidig at den enkelte virksomhet må ta et større ansvar for å avklare egen risiko og tilpasse beredskapen.

Security – NSR

Frem til 31.12. 2011 var NSO representert i Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR). Etter anmodning fra administrasjonen vedtok styret at NSO ikke skulle delta i rådet fremover og at plassen ble stilt til disposisjon for andre som ønsket deltakelse. Det ble også besluttet at det videre samarbeidet med NSR skulle fortsette gjennom vårt felles fagblad, Sikkerhet, som NSO og NSR deler utgiveransvaret for. I to av utgivelsene i 2011 var security hovedtema i bladet.

NSO har kontorfellesskap med NSRs sekretariat.

Økonomi

NSO har i 2011 finansiert sin virksomhet gjennom en årlig avgift fra de industrivernpliktige virksomhetene, egeninntjening gjennom kurs og seminarer, salg av ulike publikasjoner, samt annonsesalg i bladet Sikkerhet.

Den enkelte virksomhets avgift er beregnet ut fra beredskapsklasse og antall ansatte. I 2011 ble det i alt innkrevd kr. 9 321 947,- i avgift. Egeninntjeningen var kr. 5 692 318,-.

Årsregnskapet for 2011 som er utarbeidet basert på forutsetningen om fortsatt drift, er gjort opp med et årsunderskudd på kr. 1 150 622,- som foreslås dekket av formålskapitalen.

Underskuddet skyldes i hovedsak behovet for innleid personell og honorarkostnader samt en reduksjon av verdien av NSOs innskudd i NHO-fondet. Det er bestemt av styret i NHO at NSOs finansiering fremover hovedsakelig skal bygge på avgift og i liten grad på egeninntjening. Den enkelte virksomhets avgift

skal gjenspeile den risiko den representerer. Avgiften er bygget på en grunnavgift med tillegg for de nødvendige beredskapsmessige forsterkninger.

Styret i NSO ser at den samlede størrelsen av kommende års avgift er vanskelig å forutsi. Dette skyldes i hovedsak usikkerheten rundt antall nye industrivernpliktige virksomheter og hvordan disse vil fordele seg i forhold til risiko.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av NSOs eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Organisasjonen representerer ingen økonomisk risiko for andre. Styret ser allikevel med bekymring på årets negative resultat.

Oslo 26. mars 2012

Leif Hellebø (sign.)

Linda L. Aase (sign.)

Trygve Østmo (sign.)

Trond Joranger (sign.)

Knut Eckhoff (sign.)

Status for industrivern pr 1. mai 2012

	Industrivernbedrifter	Industrivernpersoner
Østfold	63	1164
Oslo	46	555
Akershus	46	507
Hedmark	41	571
Oppland	41	785
Buskerud	66	921
Vestfold	48	854
Telemark	34	605
Aust-Agder	22	329
Vest-Agder	40	750
Rogaland	88	1338
Hordaland	75	1482
Sogn og Fjordane	32	549
Møre og Romsdal	83	1396
Sør-Trøndelag	50	746
Nord-Trøndelag	19	248
Nordland	42	751
Troms	11	154
Finnmark	9	295

Direktørens redegjørelse

Fra 1. januar 2012 fikk vi en ny forskrift om industrivern. Den nye industrivernforskriften er funksjonsrettet og inneholder bare noen få minstekrav. Dette er en vesentlig endring fra tidligere da retningslinjene for industrivern var en sammenhengende opplisting av minimumskrav.

Noen hevder nå at Næringslivets sikkerhetsorganisasjon har fått et større ansvar enn tidligere for at industrivernet er godt nok. Men i virkeligheten er det omvendt. Ansvaret for at industrivernet er tilpasset de uønskede hendelsene, ligger hos den enkelte virksomhet.

NSO kan ikke overta dette ansvaret. NSO kan ikke informere eller kontrollere god beredskap inn i hver enkelt virksomhet. Virksomheten må selv sørge for at industrivernet er hensiktsmessig organisert, riktig utstyrt, har gode kvalifikasjoner og er øvet på de aktuelle hendelsene.

I 2011 har NSOs tilsyn avdekket ulike typer avvik og vi har gitt en rekke anmerkninger. Mangler ved øvelser er en gjenganger, også i 2011. Det er umulig å ha en god beredskap uten regelmessige øvelser. NSO er bekymret for at industrivernøvelsene blir salderingsposten når produksjonspresset øker.

Gjør det enkelt

Enkelthet innenfor beredskap er et prinsipp vi bør vektlegge i større grad enn vi gjør i dag, blant annet når det gjelder gjennomføring av øvelser. Også på utstyrssiden bør vi tenke enkelhet. Et stort antall radioer med betjeningspanel som i et lite fly, synes imponerende, men resultatet kan bli det motsatte. Både antall og kompleksitet på apparatene øker sannsynligheten for kommunikasjonsproblemer. I en stresset situasjon er det lett å trykke feil – og forbindelsen brytes.

Er ikke hjelpemidlene vi skal benytte enkle og forståelige, vegrer vi oss for bruken og søker fort improviserte løsninger. Dette gjelder spesielt når vi føler oss presset og må handle raskt.

Som regel vil en enkel beredskap være en god beredskap!

Interesse, motivasjon, faglig påfyll

Syretesten på om virksomheten har et godt industrivern får vi den dagen industrivernet må gå i innsats. Kan vi forvente topp interesse, motivasjon og innsatsvilje dersom industrivernet ikke følges opp på en god måte i det daglige?

Industrivernets kunnskap kan i mange sammenheng sammenlignes med en ferskvare og må behandles deretter ellers forringes kvaliteten. Kvalifikasjonene må ivaretas ved at det gis anledning til å øve på egen bedrift. Det må gis muligheter for faglig påfyll og sist, men ikke minst, bør bedriften se på industrivernpersonellet som nøkkelpersonell. Personell som kan sikre en målrettet innsats når andre

Direktør Trygve Finsal
Næringslivets
sikkerhetsorganisasjon

”tumler” rundt i det flakkende skjæret fra brannen i bakgrunnen og lurar på hva som skjer?

Vi snakker om en oppfølging som sikrer at bedriften har trygge ledere og mannskaper i det øyeblikket en brann bryter ut eller at en kollega skades alvorlig. NSO ønsker å påvirke at innsatsleder og innsatsmannskaper får gode arbeidsvilkår. Vi er sikre på at en fornuftig investering i form av for eksempel øvelser gir mye tilbake når ulykken er et faktum.

Alle bedrifter ligger i en kommune

I Sivilbeskyttelsesloven pålegges kommunene plikt til å gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser, utarbeide beredskapsplaner og å øve eget planverket. Beredskapsplanen skal være en operativ plan for håndtering av kriser i kommunen. Dette er sammenfallende med de krav som gjelder for de industrivernpliktige virksomhetene; risikovurdering, utarbeidelse av beredskapsplan og øvelser.

NSO mener at de industrivernpliktige virksomhetene kan bidra til kommunens beredskap ved å gi innspill om egne risikoer. Vi oppfordrer bedriftene til å ta kontakt med kommuneledelsen og orientere om uønskede hendelser, beredskapsplaner, ressurser og ikke minst den kompetanse bedriften besitter.

Vi vet at de virksomhetene som allerede har etablert samarbeid med egen kommune i forhold til beredskap, opplever kontakten både som nyttig og inspirerende. Skjer det noe alvorlig på egen virksomhet vil et forberedt og avtalt samarbeid bety både raskere og mer effektiv innsats.

NSOs virksomhet i 2011

Etter forskrift 29. november 1996, som gjaldt fram til 31.12.2011, var Næringslivets sikkerhetsorganisasjons oppdrag å organisere og kontrollere egenbeskyttelsen ved de industrivernpliktige virksomhetene.

NSO løste sine oppgaver ved å

- forvalte regelverket; gjøre enkeltvedtak om industrivernplikt, beredskapsklasse, tilleggstjenester m.v,
- kontrollere egenbeskyttelsen gjennom den årlige industrivernrapporten samt andre former for tilsyn,
- gjennomføre obligatorisk opplæring for industrivernledelsen,
- holde virksomhetene oppdatert i regelverk og beredskapsfaglige spørsmål, og motivere dem for beredskap,
- samarbeide med andre HMS-myndigheter.

Opplæring for industrivernledelsen

Industrivernleder og innsatsleder er nøkkelpersoner i industrivernet. I en årrekke har kursene for industrivernledere og innsatsledere i NSO-regi vært obligatoriske. Ny forskrift om industrivern ble fastsatt 20.12. 2011. Usikkerheten omkring innholdet i den nye forskriften var såpass stor at NSO bestemte seg tidlig for å ikke holde de tradisjonelle kursene i 2. halvår 2011. NSO ville ikke tilby en opplæring som kunne være utdatert noen uker etter at den var gjennomført. Dette er en viktig årsak til den sterke nedgangen i antall kurselever på kursene for industrivernledere og innsatsledere i 2011.

Antall deltakere	2011	2010
Industrivernlederkurs	89	190
Grunnkurs i innsatsledelse	189	253

For å møte behovet for fortsatt opplæring, spesielt for innsatsledere, ble det etablert et samarbeid både med Norsk sikkerhetssenters forening og andre opplæringscentre for å sikre at det fortsatt var tilbud om opplæring. I samme forbindelse ble alle aktuelle hjelpemidler som faghefter, programmer etc. lagt ut på våre nettsider for fri benyttelse.

Industrivernplikt og beredskapsklasse

Også i 2011 var NSOs praksis å gjøre enkeltvedtak om industrivernplikt for virksomheter som kom inn under forskriften. Samtidig gjorde NSO vedtak om hvilken beredskapsklasse virksomheten skulle være i og hvilke tilleggstjenester den eventuelt skulle ha. Tilsvarende, dersom en industrivernpliktig virksomhet gjennomgikk endringer slik at den falt utenfor forskriften, fattet NSO vedtak om å oppheve plikten.

Hjalp under Dagmar

Nødnettet var nede deler av dagen 26. desember i Ørsta på grunn av ekstremværet Dagmar.

– Det var full fyr i et bolighus her på Åheim, men vi hadde ikke mulighet til å varsle brannvesenet.

Vi hadde verken fasttelefonlinje som fungerte eller mobildekning, seier Ottar Ekremsæter i brannvesenet til Sunnmørsposten.

– Ti til femten privatpersoner møtte opp på eget initiativ. En brannbil fra Sibelco Nordic sitt industrivern på Åheim rykket også ut. Hadde ikke bilen deres hjulpet til, hadde nok hele huset brent ned, sier Ekremsæter.

Mange virksomheter som hadde gjennomført endringer i produksjon, prosess eller antall sysselsatte, ønsket en ny vurdering av sine plikter. I 2011 krevde saksbehandling av industrivernkravene til enkeltbedrifter en ikke ubetydelig mengde ressurser av NSO.

NSO venter at det vil bli mindre behov for ressurser til slik saksbehandling etter en periode med den nye forskriften. Fra 2012 legges ansvaret for vurderingene av slike forhold i stor grad til virksomheten selv.

Brann hos Eramet i Sauda

Det oppsto brann i en hall som var under riving ved Eramet i Sauda 13. desember.

– Industrivernet og lokalt brannvesen fikk brannen raskt under kontroll, sier operasjonsleder Svein Sørensen. Industrivernleder Waldemar Olsen (bildet) sier til Sikkerhet at brannen ikke gjorde mye skader.

Tilfluktsrom

NSO har forvaltningsansvaret for tilfluktsrom i industrivernpliktige virksomheter når virksomheten selv eier lokalene. I alle andre tilfeller – for eksempel når virksomheten leier lokalene – er det Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ved sivilforsvarsdistriktene som har forvaltningsansvaret. Forvaltningsansvaret innebærer å ivareta saksbehandling, tilsyn, informasjon og annen oppfølging.

Det gis i dag fritak fra plikten til å bygge nye T-rom, men eksisterende rom skal holdes ved like og eventuelle nybygg skal ikke komme i konflikt med eksisterende T-rom.

I desember 2010 sendte NSO brev til 550 virksomheter som var registrert med tilfluktsrom. Svarene medførte en betydelig saksbehandling i 2011 og førte til en nyttig opprydding i NSOs oppgaveportefølje. I alt 142 tilfluktsrom fordelt på 116 virksomheter ble overført til sivilforsvarsdistriktene på grunn av endrede eierforhold. Pr. 30. august 2011 hadde NSO forvaltningsansvar for i alt 500 tilfluktsrom.

Fagheftene til alle

I 2011 bestemte NSO seg for å publisere de åtte mest aktuelle fagheftene på nettstedet nso.no. Det betyr at de fritt kan lastes ned av brukerne, skrives ut og eventuelt kopieres. Grunnen var at NSO ønsket at innholdet skulle være lettere tilgjengelig for alle, og på den måten bidra til å styrke beredskapsarbeidet i industrien.

Engasjert industrivern

Smedstuen Gård på Eidsvoll ligger nær E6 og nødetatene er stasjonert lett tilgjengelig både i nord og syd. Men bedriften velger likevel å satse sterkt på industrivernet.

Ulf Hansen (f.v.) Anders Sandholt-bråten, Johnny Fjellhaug, Patrick Michael Gould, Per Christian Hansen og Zbigniew Filipowicz. Foto: Olaug Lyssand Holter/Smedstuen Gård

KONTROLLVIRKSOMHETEN

NSO er gjennom sivilbeskyttelsesloven gitt i oppdrag å gjennomføre kontroller i industrivernpliktige virksomheter. All tilsynsaktivitet gjøres med hjemmel i loven og forskrift om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv. Gjennom tilsyn gjennomføres kontroller av etterlevelse av regelverket, men også informasjonsformidling om regelverket.

NSO benytter seg av to kontrollmetoder; egenrapportering og stedlige tilsyn i virksomheten. Gjennom det stedlige tilsynet hadde NSO både i 2010 og 2011 spesielt fokus på planlegging av og gjennomføring av opplæring og øvelser.

Hjemler for NSOs tilsyn

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven)
- Forskrift om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv.
- Retningslinjer for industrivern
- Forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer (storulykkeforskriften)
- Forskrift om tilfluktsrom
- Forskrifter om tilfluktsrom ved industrivernpliktige bedrifter og virksomheter

Egenrapportering – industrivernrapporten

Hvert år innhenter NSO en industrivernrapport fra alle industrivernpliktige virksomheter. Hensikten med rapporten er å få en status for virksomhetenes industrivernaktivitet i året som har gått samtidig som den gir NSO opplysninger som gir føringer for kommende års tilsyn. Rapporten gir også informasjon som benyttes for beregning av industrivernavgiften.

Industrivernrapporten for 2011 ble hentet inn i desember. Bakgrunn for dette var ny forskrift om industrivern som trådte i kraft fra 1.1. 2012. Det nye regelverket opphever alle tidligere gitte vedtak om industrivernplikt. Vi ønsket å få inn rapportene fra flest mulig virksomheter, også de som etter nyttårsskiftet ikke er industrivernpliktige. Opplysninger virksomhetene gir i industrivernrapporten blir normalt fulgt opp med tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket. Dette ble ikke gjennomført etter årets rapport i påvente av nytt regelverk. Rapporten blir imidlertid fulgt opp kommende år ved at det vil bli gjennomført tilsyn i et utvalg av virksomheter hvor det ble registrert avvik.

NSO innhentet 916 industrivernrapporter for 2011. Med svært få unntak fikk NSO rapport med status for industrivernaktiviteter fra alle industrivernpliktige pr. desember 2011.

Brann endte godt

Det brøt ut brann hos Nortura Forus i Stavanger 11. desember. Innsatsleder Egil Torpe sørget for at mannskapene ble varslet.

Brannen startet i elektriske kabler tilknyttet nytt og gammelt renseanlegg for avløpsvann fra anlegget.

– Industrivernet gikk inn med to røykdykkere i de røykfylte lokalene for å etablere utlufting og få oversikt over skadene, sier Torpe.

Renseanlegget var oppe og gikk kl 16.00 samme dag, og var klar til å ta i mot avløpsvann ved produksjonsstart dagen etter.

Tilsyn i virksomhetene

NSOs tilsyn i virksomhetene er risikobasert og systemrettet. Med risikobasert menes at utvelgelsen og prioriteringen av tilsynsobjekter og temaer skjer ut fra et risikoperspektiv. Tilsynet er en systematisk kontroll av virksomhetenes styringssystem for å fastslå om forbedringstiltak og tilhørende resultater er gjennomført på en hensiktsmessig og effektiv måte.

Hensikten med all tilsynsaktivitet er å kontrollere om kravene i regelverket etterleves. Tilsynsmetodikken varierer mellom å gjennomføre revisjoner, inspeksjoner og tilsynsaksjoner:

- Revisjoner omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner. To eller flere dager.
- Inspeksjoner er en systematisk gjennomgang av virksomhetens egen beredskap, gjerne med avgrenset temavalg. Inntil én dag.
- Tilsynsaksjoner er korte kontroller avgrenset til ett eller to tema. Inntil tre timer.

Etter alle tilsyn gir NSO tilbakemelding på:

- om det er avdekket brudd på regelverket (avvik) og/eller
- om det er funnet forbedringsområder som kan gi bedre beredskap og systematisk arbeid (anmerkninger).

Alle NSOs tilsyn blir varslet.

NSOs tilsyn

I 2011 gjennomførte NSO 54 tilsyn i virksomhetene, dette er langt færre tilsyn enn antallet vi normalt gjennomfører. Bakgrunnen for dette er at NSO ikke gjennomførte tilsyn andre halvår 2011 i påvente av nytt regelverk og endret krav til industrivernet i industrien.

I 23 av de 54 kontrollene ble det ikke registrert brudd på lov, forskrift eller retningslinjer. Ved de øvrige 31 virksomhetene ble det registrert 60 avvik, i gjennomsnitt nær to avvik pr. virksomhet.

Antall tilsyn i virksomhetene	2011	2010
Revisjoner	4	8
Inspeksjoner	23	71
Temaavgrensede inspeksjoner (tilsynsaksjoner)	27	55
Til sammen	54	134

Hovedfokus på opplæring og øvelse

Resultatet etter 23 inspeksjoner med hovedfokus på opplæring og øving av industrivernets ulike grupper, viste at halvparten av virksomheter ikke hadde øvd og/eller lært opp industrivernpersonellet tilfredsstillende. NSO ser alvorlig på at en så stor del av de besøkte virksomhetene ikke sikrer at industrivernmannskapene får nødvendig kompetanse. Manglende øvelser for eksempel, kan få alvorlige konsekvenser ved en innsats.

Under inspeksjonene ble også andre industriverntiltak etterspurt. Det er til dels store mangler ved dokumentasjon av ulike industrivernaktiviteter.

Full alarm på Nortura

24. november kl. 09.00 gikk alarmen ved Nortura på Andslimoen i Målselv, Troms. Det var påvist ammoniaklekkasje og en person var savnet i området. I tillegg var det en brann på ullageret hvor det var to savnede personer. Heldigvis var alt bare en øvelse.

En forutsetning for innsats

Resultatet både fra årets egenrapportering og tilsyn ute i virksomhetene viser at opplæring og øvelse samt dokumentasjon av ulike andre industriverntiltak er mangelfull. Resultatet av tilsynene viser også at NSOs spesielle fokus på gjennomføring av øvelser og opplæring over siste to til tre år, ikke har bidratt i tilstrekkelig grad til at virksomhetene har hatt økt fokus på nødvendige forbedringstiltak.

Selv om alvorlighetsgraden av avvikene varierer, er det urovekkende at så mange av de kontrollerte virksomhetene mangler grunnleggende opplæring av innsatspersonell, og at øvelser er blitt en salderingspost. Begge områdene omhandler kunnskap og ferdigheter som er en forutsetning for at personellet skal kunne settes i innsats.

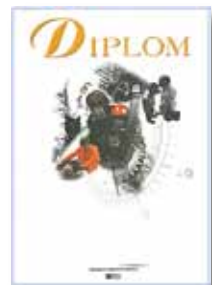
I kommende kontroller og øvrig kontakt med virksomhetene vil NSO i tillegg til å se på organisering, beredskapsplaner og virksomhetenes oversikter over uønskede hendelser, fortsatt sette fokus på opplæring og øvelser, eller kvalifikasjoner som vi kommer til å uttrykke dette som framover. Begrepet kvalifikasjoner vil NSO bruke om de spesifikke krav som stilles industrivernets personell for at de skal være skikket til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Svein Kristiansen (f.v.), Karin Moen og Inger Utengen Hansen fikk utdelt NSOs hedersdiplom av industrivernleder ved Aker Solutions Tranby, Morten Pettersen. Foto: Aker Solutions Tranby

Disse fikk NSOs hedersdiplom i 2011

Ulf Redi, Norske Skog Saugbrugs
 Arne Nilsen, Norcem A/S Brevik
 Eli B. Petterson, Arcus-Gruppen AS
 Billy B. Flø, Kleven Verft AS
 Svein Kristiansen, Inger Utengen Hansen og Karin Moen, Aker Subsea, Tranby
 Johan Svendsen, Norske Skog Skogn A/S
 Odd Halvorsen, TrioVing as/VingCard Elsafe as

Hedersdiplom

Næringslivets sikkerhetsorganisasjons (NSO) hedersdiplom kan tildeles både enkeltpersoner, grupper og bedrifter. Diplomet tildeles av NSO etter forslag fra bedriften. Typisk vil en som har vært industrivernleder i minst 10 år eller mannskap i 20 år, være kandidater til å få det. Andre kriterier vil også bli vurdert av NSO.

Diplomet blir underskrevet av NSOs direktør, og NSO fører oversikt over hvem som er blitt tildelt dette hedersbeviset.

Dersom du vil anbefale noen for dette diplommet, må du sende en forespørsel med begrunnelse til NSO ved nso@nso.no.

BEREDSKAPSRÅDGIVNING

I tillegg til de rene myndighetsoppgavene har NSO tilbudt virksomhetene andre typer beredskapstjenester.

Tilbudet har bestått av kursene SIMKAT*, videregående kurs i innsatsledelse, praktisk risikoanalyse, og fagseminar.

	Antall arr.	Deltakere
SIMKAT*	3	41
Risikoanalyse	3	35
Praktisk samtrening,	1	12
Fagseminar	1	210

*) SIMulering av KATastrofe – et ledertreningsprogram som retter seg spesielt mot personell i redningsstab og innsatsledere.

I 2011 bestemte NSO, med tilslutning fra overordnet myndighet, at det framover bare skal tilbys kurs og tjenester som kan defineres inn i myndighetsrollen. Dette kommer til uttrykk i forventningsbrevet til NSO fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, og er gjenspeilet i NSOs virksomhetsplan for 2012.

Fagseminar 2011

Årets Fagseminar hadde hovedtittelen Beredskap etter risiko – så det passer. I alt 210 deltakere hadde funnet veien til Sandefjord 6.-7. desember, sammen med 17 utstillere og 10 eksterne foredragsholdere.

I tillegg til interessante faglige innlegg, hadde seminaret et bredt spekter av utstillere med relevante tilbud til industrivern.

På årets seminar var det en fin blanding av erfaring og nykommerens nysgjerrighet. Nær halvparten av deltakerne var med for første gang. 30 prosent hadde minst tre tidligere fagseminar bak seg. Mer enn 80 % av deltakerne meldte tilbake at de var fornøyd eller meget fornøyd med det faglige utbyttet.

Fokus på ledende industrivernpersonell

Også i 2011 har NSO, gjennom rådgivningsavdelingen, kunnet tilby bedriftsintern opplæring utover standard ledertrenings- og risikoanalysekurs. Forventningene til disse arrangementene er at de er tilpasset virksomhetens egenart. Innholdet varierer i samsvar med oppdragsgivers ønsker. Hovedtyngden av oppdragene retter seg mot bedriftenes redningsledelse og omfatter noe teori etterfulgt av praktisk øvelse, alt gjennomført i løpet av en dag.

Fokus på ledende industrivernpersonell gjennom øving av redningsledelsen er viktig på flere måter. Det gir et signal i egen virksomhet at man tar beredskap på alvor samtidig som man opparbeider kompetanse.

Sagt om Fagseminaret 2011

Frank Olav Aagensen,
Aker Solutions

– Veldig bra! Det jeg synes er mest nyttig er dem som forteller om personlige erfaringer. Det har også vært mange spennende utstillere og det er

fint å kunne holde seg oppdatert på utstysfronten.

Harry Danielsen,
Farsund Aluminium AS

– Foredragene med praktiske eksempler synes jeg har vært bra. Det å utveksle erfaringer med andre deltakere er også nyttig. Jeg er godt fornøyd,

og kommer gjerne til neste år!

Inger Marie Fredriksen,
Nortura SA Rudhøgda

– Jeg ville vite mer om den nye forskriften, og informasjonen vi har fått her har vært veldig bra. Historiene fra virkeligheten var også høydepunkt.

Fagseminaret 2011 har gitt mersmak!

Opplæring og øving av redningsledelsen er et område som er forsømt i mange virksomheter til tross for et klart behov ved en større hendelse.

I 2011 leverte NSO11 bedriftsinterne taktiske treninger og 9 oljevernøvelser.

Ressursbedrifter For Gjensidig Assistanse, RFGA

RFGA er et beredskapssamarbeid mellom 10 store petrokjemiske virksomheter, Hovedredningssentralen Sør-Norge, Luftforsvarets 335-skvadron og Næringslivets Sikkerhetsorganisasjon (sekretariat). Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Petroleumstilsynet har observatørstatus.

Hensikten med samarbeidet er å støtte hverandre med materiell og utstyr, personell og kompetanse dersom en større brann skulle oppstå på en av virksomhetene.

I 2011 gjennomførte RFGA en varslingsøvelse hvor samtlige virksomheter fikk testet felles beredskapsplanverk.

Arbeidsutvalget hadde to møter i 2011 hvor felles beredskapsmessige utfordringer ble drøftet. Det ble blant annet bestemt at det i løpet av 2012 skulle gjennomføres en fullskala øvelse med 335- skvadronen.

RFGA var observatør ved to større øvelser hos Statoils raffineri i Kalundborg, Danmark.

Virksomheter i RFGA:

Statoil Kårstø
 Statoil Kollsnes
 Statoil Mongstad
 Statoil Tjeldbergodden
 Esso Slagentangen
 Jotun A/S
 Borregaard Industries
 Herøya Industripark
 Ineos Norge
 Ineos Bamble

Sikkerhet

NSO gir ut bladet Sikkerhet seks ganger årlig. I 2011 var opplaget gjennomsnittlig 4.300.

Sikkerhet skal holde virksomhetene informert om regelverket for egenberedskap, og gi eksempler på hvordan beredskapen kan planlegges og følges opp. Sikkerhet går til de industrivernpliktige virksomhetene i et antall som står i forhold til antall personer de har i sine industriverngrupper.

I 2011 hadde Sikkerhet særlig fyldig omtale av øvelser og besøk hos ulike virksomheter – «hjemme hos». I tillegg ble spalten Portrettet innført, der engasjerte industrivernere blir intervjuet, både om sin industrivernrolle og som privatperson. To av utgivelsene (nr. 1 og 4) hadde security-tema, da bladet utgis i samarbeid med Næringslivets Sikkerhetsråd.

I 2011 overtok rådgiver Karoline Kathrine Åbyholm som redaktør etter Harald J. Bergmann.

Nettsted og nyhetsbrev

NSOs nettsted skal både være en nyhetsformidler til industrivernpliktige virksomheter samt et sted å finne svar på alle typer spørsmål en kan ha om egenberedskap i virksomheter. Publisering av nytt stoff på nettstedet www.nso.no bekjentgjøres per e-post til mottakerne av NSOs nyhetsbrev.

I 2011 (fra 26. mai) ble det sendt ut 20 nyhetsbrev. Ved utløpet av 2011 hadde nyhetsbrevet 3.593 abonnenter. Høsten 2011 gikk NSO gjennom alle tekstene på nettsiden i forbindelse med ny forskrift om industrivern. I tillegg valgte NSO å trekke frem innsats i bedriftene med en egen toppfane – «Glimt fra bedriftene». Her kan man lese artikler fra øvelser samt lese mer aktuelle nyhetsartikler om industrivern som har vært i innsats.

SIMKAT

Innsatslederne Cecilie Maria Holst (f.v.), Ane Arstad og Wenche Natvik er alle godt fornøyde med SIMKAT-kurset. Foto: Karoline K. Åbyholm

På SIMKAT får innsatsledelsen trent på samarbeid med ambulanse, brannvesen og politi samt kommunikasjon med redningsstaben. Foto: Christian Bendz.

2011

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon • Postboks 5468 Majorstuen, 0305 Oslo
Tel.: +47 23 08 85 30 • E-post: nso@nso.no • www.nso.no